

7 Temmuz Erişebilirlik İçin Mücadele Günüdür

– AliHaydar · 06 Temmuz 2018

İşte bir 7 Temmuz günü daha gelip çattı. Bu günün bizler için önemi çok büyüktür. Bugün bizler için çıkarılan 5378 sayılı Engelliler Kanununun çıkarıldığı gün olması nedeniyle önemi büyüktür. Seçilmiş siyasiler ile atanmış idareciler tarafından da gururla miladi olarak lanse edilen yasanın çıktığı gün olan 7 Temmuz 2005 tarihinin 13'üncü yılının dolduğu gündür.

Bugün ayrıca şehir içi ve şehirlerarası toplu ulaşım araçlarının engelli vatandaşların erişilebilirliğine uygun düzenleme yapılmasının son günüdür. Aradan geçen bu 13 yıllık süre içerisinde engelliler açısından ne değişti dersiniz?

Gelin sizlere Engelli Hakları Forumu, Şişli İşitme ve Konuşma Engelliler Derneği, Engelsiz Pedal Derneği, Türkiye Sakatlar Derneği (Genel Merkez ve Tüm Şubeler), Toplumsal Haklar ve Araştırmalar Derneği, Aktif Görme Engelliler Derneği, İstanbul Engelliler Derneği, Engelliler Destek Eğitim Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği, Türkiye Engelsiz Yaşam ve Sosyal Hizmet Vakfı (TEYVAK), Ordu Engelliler Platformu, Engelli Kadın Derneği, Engelli İnsan Hakları Derneği (EN İNSAN - DER), Altı Nokta Körler Derneği Antalya Şubesi, Don Kışot Bisiklet Kolektifi, Sivil Memurlar Sendikası (SİMENSEN), Sağlık Hizmetleri Sendikası (SAHİMSEN), Genç Düşünce Enstitüsü, Kuzey Ormanları Savunması (KOS) ile birçok engelli hak savunucusu aktivist tarafından hazırlanan bir masal anlatayım.

Bir varmış, bir yokmuş, evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, ülkenin birinde resmi rakamlara göre nüfusun %12,29 oranında engelli yaşarmış. Yönetenler; yasalar çıkarmış, uluslararası sözleşmeler imzalamış, yönetmelikler yayınlamış, genelgeler ilan etmiş, izleme ve denetleme komisyonları kurmuş ve bu devasa hareketsiz topluluğa zorunlu evde müebbet hapis durumunu sevdirmeyi başarmış. Başarmış başarmasına da engelliler kerevetine dahi çıkamazken, onlar muradına ermiş olsa ne çıkar?

Masal bu ya, her şey ve her yer engelliler için erişilebilir olsun diye önce 1997'de İmar Yasası'nda, devamında 2005'de Engelliler Yasası'nda düzenlemeler yapılmış, 2008'de ise B.M. Engellilerin Hakları Sözleşmesi imzalanarak resmiyette tam bir iyilik hali sağlanmış ve göz kamaştırın bu illüzyonla engelliler derin mi derin bir uykuya dalmış.

7 Temmuz 2012'de bir uyanıp bakmışlar ki, filyatta sorumluların "Bu işler narin bu gün olmazsa yarın" umarsızlığı yüzünden, az gidilip uz gidilip dere tepe düz gidilip bir arpa boyu yol gidilemediği görülünce, koruma önlemi olarak Temmuz 2005'te Engelliler Yasası'nda sorunun çözümü için taahhüt edilen 7 yıllık süre maksat hâsıl olmadığı gerekçesiyle 1 + 2 yıl daha uzatılmış.

Bu öteleme evresinde engelliler uyanmakla kalmamış hatta kımıldamış bile. Ancak açılan sihirli kutudan engelli örgütlerinin de dâhil edildiği izleme ve denetleme mekanizması ve caydırıcılığı olmayan yaptırımlar içeren bir düzenleme çıkınca, sular durulmuş engelliler de hücrelerine geri çekilmiş. Bu yatıştırma girişimi başarıya ulaşıp ortalık olası engellerden arındırılınca ise tek bir cezai işlemin dahi uygulanmamasından da anlaşılacağı üzere, denetim aldatmacası bürokrasi dayanışmasıyla etkisizleştirilmiş.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Meclis gibi davranarak 81 ilin İl Erişebilirlik İzleme ve Denetleme

Kurullarına yönelik bir genelge yayınlamakla erişim düzenlemeleri yapmakla yükümlü kurum ve kuruluşlara idari para cezası uygulaması yerine 3 aydan 6 aya kadar daha ek süre verilebileceği yönünde talimat vermek suretiyle çözümsüzlüğü pekiştirmiştir.

Engellilerin bağımsız yaşayabilmelerini ve yaşamın tüm alanlarına etkin katılımını sağlamak ve engellilerin diğer bireylerle eşit koşullarda fiziki çevreye, ulaşım, bilgi ve iletişim teknolojileri ve sistemleri dâhil olacak şekilde bilgi ve iletişim olanaklarına, hem kırsal hem de kentsel alanlarda halka açık diğer tesislere ve hizmetlere erişimini sağlamak için uygun tedbirlerin alınmasından ibaret olan erişebilirlik beklentisini karşılamaktan uzak bu yaklaşım; masalın büyüsunü bozan, rüyalarında engellilerin kulaklarına umutlu söylenceler fısıldayan aksakallı dedenin keyfini dahi kaçırarak türdendir... Çünkü erişebilirlik; engelliler için, günlük yaşama olduğu kadar, ekonomik ve sosyal yaşama katılımın, tüm temel hakların, hepsinden önemlisi de yaşam hakkının yegâne güvencesidir.

İşte bu kötü rüyaları bir daha görmemek ve bu gerçeğe uymayan masalları bir daha dinlememek için: en iyisi uyanmak, şartları zorlayarak sokağa çıkmak ve hayata karışmaktır... Hem de sorumlu tüm muhatapların can simidine dönüşen 7 Temmuz Günü'nde, engellendiğinin farkında olan herkes için bu ve bundan sonraki her 7 Temmuz "Erişebilirlik İçin Mücadele Günü" olsun. Ta ki: her yer ve her şey erişebilir hale gelinceye kadar...

7 Temmuz 2018 Cumartesi Günü; sessizliğimizi bozmak üzere, şartları zorlayarak sokağa çıkıyoruz. Nerede bir engelle karşılaşırsak görüntüleyip "#erişiyorsameşitim" etiketiyle tüm sosyal medya platformlarında paylaşıyoruz, kent merkezlerinde buluşup yan yana geliyoruz, yaşadığımız sorunları anlatıyoruz. Böylece, görünür olup ülkede her sekiz yurttaştan birinin nasıl engellendiğini bir kez daha gösteriyoruz.

Yalnızlık adalarına hapsolup dışarıda kalmaktansa, sokağa çıkıp hayata karışarak dışarıda olmak yeğdir.